

Νέα οικονομική γεωγραφία και άλλες (ξεχασμένες;) εναλλακτικές θεωρητικές προσεγγίσεις: Αναζητώντας ένα θεωρητικό πλαίσιο οικονομικής ανάλυσης του χώρου.

A. ΡΟΒΟΛΗΣ

Την τελευταία δεκαετία η οικονομική ανάλυση του χώρου χαρακτηρίστηκε από εμφάνιση της σχολής της «Νέας Οικονομικής Γεωγραφίας» (ΝΟΓ) η οποία επανέφερε στο προσκήνιο θέματα εξωτερικών (αλλά και εσωτερικών) οικονομιών κλίμακας στην παραγωγή και ατελούς ανταγωνισμού. Στο πρώτο μέρος του άρθρου αυτού επιχειρείται μία συνοπτική παρουσίαση των διαφορών της ΝΟΓ από την «παραδοσιακή» νεοκλασική προσέγγιση, μια και σ' ένα πρώτο, τουλάχιστον, επίπεδο η ΝΟΓ αμφισβητεί βασικές παραδοχές της νεοκλασικής προσέγγισης. Η υιοθέτηση του ενός ή του άλλου θεωρητικού πλαισίου συνεπάγεται, τουλάχιστον σε θεωρητικό επίπεδο, και διαφορετικές πολιτικές ανάπτυξης. Ταυτόχρονα όμως στο άρθρο επιχειρείται μία σύγκριση των δύο προαναφερθέντων προσεγγίσεων, με άλλες εναλλακτικές σχολές σκέψης για την οικονομική ανάλυση του χώρου, όπως η Μαρξιστική ή η Νεορικαρδιανή.

Οι αλλαγές στην απασχόληση των περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης 1995-1999

Ι. ΨΥΧΑΡΗΣ

Στην εισήγηση αυτή εξετάζονται οι αλλαγές της απασχόλησης που παρατηρούνται στις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεδομένου ότι υπάρχει μια σαφής διασύνδεση μεταξύ νέων θέσεων εργασίας και οικονομικής ανάπτυξης, το ζήτημα των περιφερειακών

New economic geography and other (forgotten?) alternative theories: Searching for a theoretical framework for the economic analysis of space.

A. ROVOLIS

For the past decade, economic geography and spatial analysis are dominated by the "New economic geography" (NEG). This school of thought is characterised by its focus on economies of scale (both external and internal) in the production process, but also by its emphasis on imperfect competition. The NEG has already had a profound impact on economists and geographers alike, but at the same time has been under attack by a number of scholars on the basis that even though the NEG has criticised traditional economic geography and regional science, it suffers by the same formalism and detachment from reality. This paper presents the basic concepts of the NEG, its critique, and a comparison between new economic geography and the alternative framework of Sheppard and Barnes, who tried to use a mixture of the mathematical formalism of analytical Marxism and neo-ricardian concepts of space.

Analysis of regional employment changes in the European union 1995-2000: An application of the shift-share analysis

Y. PSYCHARIS

In this paper we examine the regional employment changes in the European Union during the period 199-1999. In the first section the contemporary regional inequality in employment rates and employment growth in the European Union is presented. The next section

ανισοτήτων τα επόμενα χρόνια θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα των περιφερειών να δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Η ανάλυση στηρίζεται σε πρωτογενή στατιστικά στοιχεία κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης στις περιφέρειες της ευρωπαϊκής ένωσης κατά τα έτη 1995 και 1999. Με τη χρήση κατάλληλων στατιστικών μεθόδων (*shift share analysis*, *location quotient* κ.α.) αντιμετωπίζονται τα εξής ζητήματα. Αρχικά αποτυπώνεται η κλαδική διάρθρωση και η συνολική τάση μεταβολής της απασχόλησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στη συνέχεια γίνεται συγκριτική διερεύνηση των μεταβολών αυτών σε περιφερειακό επίπεδο, δηλαδή εξετάζονται οι μεταβολές στη διάρθρωση της απασχόλησης των περιφερειών συγκριτικά με τις αντίστοιχες σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η βασική υπόθεση της παραπάνω ανάλυσης είναι ότι εργασία και κεφάλαιο κινούνται με σχετική ελευθερία εντός των περιφερειών της Ε.Ε.

Χωρική ανταγωνιστικότητα και περιφερειακές ανισότητες: νέες προσεγγίσεις και ερμηνείες

Δ. ΦΟΥΤΑΚΗΣ

Το ζήτημα της ανάπτυξης των διαφόρων χωρικών επιπέδων και κυρίως του τοπικού/περιφερειακού τείνει να αναδειχθεί σε κεντρικό ζήτημα κάθε αναπτυξιακής πολιτικής από τη δεκαετία του '80 και μετά, κυρίως όμως κατά την τελευταία δεκαετία.

Στο κέντρο του ενδιαφέροντος της βιβλιογραφίας διεθνώς βρίσκονται οι παράγοντες που σχετίζονται με τη δυνατότητα των «επιτυχημένων περιοχών» να προσαρμόζονται θετικά στον ανταγωνισμό (εθνικό και διεθνές). Από πολλές μελέτες, κυρίως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχει επισημανθεί ως κεντρικής σημασίας η ανταγωνιστι-

discusses the main developments of the European Union towards the policy for employment creation. After a brief description of the method applied for the analysis (*shift-share analysis*) we present the changes in regional employment over the period, with particular emphasis on the components of those changes. The European regions are grouped according the Boubeville classification and some policy priorities are proposed for each one of them. A special reference is made for the Greek regions.

Spatial competitiveness and regional inequalities: new aspects and interpretations.

D. FOUTAKIS

The question of economic development at the different spatial levels, mostly at the regional/local one, has been appointed to a crucial issue for developmental policy since 1980 and especially during the last decade.

Literature on this theme is strongly concerned with the elements related to the ability of "successful areas" for structural adjustment to the international and national competition.

In this context a lot of studies, such as the ones worked out by the European Commission, have pointed out the crucial role of the areas' competitiveness.

κότητα των περιοχών.

Την τελευταία δεκαετία η θεωρητική προσέγγιση της "νέας περιφερειακότητας" ειδικότερα στις εκδοχές της των "μη εμπορεύσιμων αλληλεξαρτήσεων" και της "ευφυούς περιφέρειας" τείνει να επικρατήσει στη διεθνή συζήτηση για την ερμηνεία των σχετικών φαινομένων.

Το άρθρο επιχειρεί να παρουσιάσει τη σταδιακή θεωρητική τους συγκρότηση καθώς και να προσδιορίσει την έννοια και τους κύριους παράγοντες της χωρικής ανταγωνιστικότητας. Παράλληλα θέτει και το ζήτημα των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών και περιφερειών και των προοπτικών σύγκλισής τους στο πλαίσιο αυτών των προσεγγίσεων.

Μεταβολές και προοπτικές σε περιφερειακά συστήματα καινοτομίας στην Ελλάδα: Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία και Θεσσαλία

Λ. ΚΥΡΓΙΑΦΙΝΗ και Ε. ΣΕΦΕΡΤΖΗ

Στο πλαίσιο της σύγκλισης και συνοχής των ευρωπαϊκών περιφερειών, η προώθηση της καινοτομίας σε περιφέρειες που βρίσκονται σε διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης αποτέλεσε κεντρικό στόχο της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής, ανοίγοντας το δρόμο για τα προγράμματα ενίσχυσης της ικανότητας καινοτομίας. Στο άρθρο αυτό, με βάση την πορεία υλοποίησης διαδοχικών ευρωπαϊκών περιφερειακών προγραμμάτων καινοτομίας, εξετάζεται η διαδρομή που διαγράφει το σύστημα καινοτομίας σε τρεις ελληνικές περιφέρειες: Κ. Μακεδονίας, Δ. Μακεδονίας και Θεσσαλίας. Αρχικά, παίρνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης εφαρμογής των ευρωπαϊκών προγραμμάτων περιφερειακής στρατηγικής καινοτομίας (RTP/ RIS) στις περιφέρειες αυτές, εντοπίζονται τα εμπόδια και οι

The so-called "new regionalism" approach and especially its theoretical strands of "un-traded inter-dependencies" as well as that one of the "intelligent region" tend to prevail in the relevant debate on an international level.

This article attempts to present the theoretical formation of the above-mentioned approaches as well as to identify the meaning of *spatial competitiveness* and its determining factors. Within this context the article also sets the issue of the less developed areas and their perspectives for convergence.

Transformations and Perspectives of Regional Innovation systems in Greece: Central Macedonia, West Macedonia and Thessaly

L. KYRIAFINI and H. SEFERTZI

In the context of convergence and cohesion between the European regions, the promotion of innovation in regions that are in different phases of development has been a central objective of European Regional Policy. In this paper, based on the implementation of successive European Regional Innovation Programmes in three Greek regions, namely Central Macedonia, Western Macedonia and Thessaly, we examine the trajectory and the transformations which have occurred in these regional innovation systems. At the outset, we identify obstacles and weaknesses in establishing dynamic innovation systems in these regions, considering the outcomes from the implementation of the first generation of the European Regional Innovation Programmes (RTP/RIS). Then, upon completion of the

αδυναμίες στη συγκρότηση τους ως δυναμικά συστήματα καινοτομίας. Στη συνέχεια, με βάση την ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης των προγραμμάτων αυτών (RIS+/RECITE) στις εν λόγω περιφέρειες, διαπιστώνεται η διαμόρφωση μιας νέας περιφερειακής πολιτικής, η οποία θέτοντας ως στόχο τη συγκρότηση του τοπικού περιβάλλοντος καινοτομίας, προσανατολίζεται στη δημιουργία δράσεων και μηχανισμών ενίσχυσης της καινοτομίας, και στην ανάπτυξη ενδοπεριφερειακών συνεργασιών και συναινετικών διαδικασιών. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις αυτές, συμπεραίνουμε ότι η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική, μέσα από τα προγράμματα καινοτομίας, έχει συμβάλλει σημαντικά στην ενδυνάμωση του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας των λιγότερο ευνοουμένων περιοχών στην Ευρώπη.

Ανάλυση Παραγόντων Επιρροής και Εμπειρική Διερεύνηση των Εσωτερικών Τουριστικών Ροών στην Ελλάδα

Σ. ΠΟΛΥΖΟΣ

Η παρούσα έρευνα ασχολείται με τον προσδιορισμό και ανάλυση των παραγόντων, οι οποίοι χαρακτηρίζουν τις τουριστικές περιοχές στην Ελλάδα, επηρεάζουν τις τουριστικές ροές προς αυτές και προσδιορίζουν την διάρθρωση του εσωτερικού τουρισμού. Επίσης, με στατιστικά στοιχεία από τον ελληνικό χώρο και χρησιμοποιώντας στατιστικό υπόδειγμα πολλαπλής παλινδρόμησης υπολογίζεται η επίδραση κάθε επί μέρους προσδιοριστικού παράγοντα στη διαμόρφωση της «τουριστικής ελκυστικότητας» των ηπειρωτικών νομών. Τέλος γίνεται αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εμπειρικής διερεύνησης και διατυπώνονται τα τελικά συμπεράσματα.

second phase of these Programmes (RIS+/RECITE), we observe the formation of a new regional policy oriented towards the creation of innovation supporting mechanisms, knowledge transfer institutions, collaborative networks and co-operations between the various regional agents, in order to shape the local innovation environment. Based on these observations, we came to the conclusion that European Regional Policy, via the innovation Programmes, has significantly contributed to the reinforcement of regional innovation systems in less favored regions in Europe.

Analysis of factors that influence the internal tourist flows in Greece

S. POLIZOS

This paper is occupied with the determination and analysis of factors, that influence the tourist areas in Greece, influence the tourist flows and determine the spatial "shape" of internal tourism. Also with statistical data from Greece and by using linear regression model is estimated the influence of every determinant factor in the "tourist attractive" formation for all the prefectures in Greece apart from the islands' one.

Finally the empirical investigation effects are evaluated and the final results are formulated.

Ο σχεδιασμός του τουρισμού, των υποδομών μεταφορών και η περιβαλλοντική προστασία στις παράλιες περιοχές της Μαγνησίας: τοπικά συμφέροντα και προσδοκίες.

Π. ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Το άρθρο επιχειρεί να φωτίσει το τρίπτυχο τουρισμός-αιεφορία-ακτές υπό το πρίσμα των υποδομών και ιδιαίτερα των μεταφορών. Προς τούτο γίνεται μια ανάλυση των σύγχρονων τουριστικών τάσεων και λαμβάνεται ως παράδειγμα η περίπτωση της Μαγνησίας νομού με έντονη τουριστική δραστηριότητα. Για να γίνει κατανοητό το πρόβλημα, αντλείται εμπειρία από δύο ερευνητικά προγράμματα και μια παραπέρα μελέτη του Παν. Θεσσαλίας, και παρουσιάζονται οι κατηγοριοποιήσεις των δρώντων και η στάση τους απέναντι στα ζητήματα. Γίνεται προσπάθεια για μια μεταθεώρηση των πραγμάτων μετά από κάποια χρόνια που παρήλθαν από τη λήξη των προγραμμάτων και εξάγονται συμπεράσματα για τον ίδιο τον σχεδιασμό, και το τρίπτυχο.

Planning tourism, transport infrastructure and the environmental protection in the coastal area of Magnesia: local interests and expectations

P. SKAYIANNIS

The article attempts to shed some light on the triple issue of tourism-sustainability-coasts from the point of view of infrastructure and especially transport. To this end, an analysis of the modern tourist tendencies is presented. The prefecture of Magnesia, Greece, one of explicit inclination in tourism is taken as a case for the paper. To analyse the issues, the experience drawn from two research projects and a further study carried out by the University of Thessaly is presented. A categorization of the local actors and their positions against the issues in question are presented. A further post vision of the issues some years after the completion of the projects is attempted and conclusions are drawn for planning *per se* and the triple issue in question.

Από τον παράδεισο στα αδιέξοδα του Φάουστ? Μια συζήτηση πάνω στην σχέση πολιτισμού, αναψυχής και ανάπτυξης στην Νότια Ρουμανία

Α. ΛΟΥΚΑΚΗ

Το Δέλτα του Δούναβη, ως πολύτιμος αισθητικός, πολιτιστικός, οικονομικός και περιβαλλοντικός πόρος τόσο για την Ρουμανική όσο και για ολόκληρη την Ευρωπαϊκή κοινωνία, θέτει σήμερα επιτακτικά δύο ζητήματα: Αφ'ενός τις υποχρεώσεις που απορρέουν

From paradise to Faust's no-way-outs? A discussion on the relation between reception culture and development in Southern Romania

A. LOUKAKI

The Danube Delta as a valuable aesthetic, environmental and economic resource for Romania as well as for Europe poses urgently today two issues: On the one hand the obligations that accrue from forms of ideal spatiality like the Delta for Romanian and European

από μορφές ιδανικής χωρικότητας όπως το Δέλτα ως προς τα πλαίσια και τα όρια ανάπτυξης της Ρουμανίας, η οποία βρίσκεται υπό ένταξη στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, και αφ' ετέρου την δυναμική του πολιτισμού ως οχήματος ανάπτυξης. Η συζήτηση αναφέρεται επίσης στην τουριστική και την βιομηχανική δραστηριότητα στην συγκεκριμένη περιοχή, αλλά και στο γενικότερο πρόβλημα της ανάπτυξης στην Ρουμανία κατά την παρούσα μετάβαση από μία κεντρικά σχεδιασμένη οικονομία προς την οικονομία της αγοράς μέσα σε παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Στην ανάλυση τονίζεται ο συντεχνιακός ρόλος ειδικών στην ερμηνεία και τον σχεδιασμό του χώρου και η ύπαρξη αισθητικών ομοιοτήτων και διαφορών της υπό μελέτη περιοχής με χώρες των Βαλκανίων και του Ευρωπαϊκού κέντρου. Σημαντικές, αν και όχι πάντα θετικές, παράμετροι στην αναπτυξιακή, κοινωνική, και πολιτική διαδικασία είναι ιδεολογήματα που αναφέρονται στον Ρουμανικό εθνικισμό και στην διαδικασία σχηματισμού "φαντασιακών κοινοτήτων" στα Βαλκάνια, ο ιστορικός διχασμός πόλης και περιφέρειας, η "παθητικότητα" των λαικών μαζών, και οι οικτρές χωρικές και αναπτυξιακές επιλογές του παρελθόντος.

Η διαλεκτική σχέση ομοιοτήτων και διαφορών στον Βαλκανικό χώρο αποτελεί στοιχείο αξιοποιήσιμο προς μία μεταφυσική της αισθητικής τόσο ως αυταξία, όσο και με σκοπό την αναζήτηση αναπτυξιακού μοντέλου ευαίσθητου απέναντι στην σημερινή ιστορική και πολιτιστική συγκυρία. Το μοντέλο αυτό οφείλει να σέβεται την ιστορικότητα της κοσμοαντίληψης στην γεωγραφία της Βαλκανικής, όπως και το φυσικό, πολιτιστικό, και μνημονικό περιβάλλον, και να τα ενσωματώνει δημιουργικά στην μελλοντική αναπτυξιακή πολιτική.

society with reference to the context and the limits of Romania's (presently an EEC associate member) development, and on the other the dynamics of culture as a vehicle for development. The discussion also refers to tourist and industrial activity in the area, and, more generally, to national development during the present transition from a centrally designed and controlled economy to market economy in a globalized environment.

The analysis stresses the sectional role of Romanian architectural and territorial design and planning experts and the existence of aesthetic similarities and differences of the area in question with other countries of the Balkans and of Western Europe. Important, although not always positive parameters in the social, political, and development process are ideologies related to Romanian nationalism and the process of "imagined communities" formation in the Balkans, the historical country-city dichotomy, the "popular passivity", and the legacy of deplorable past spatial and development choices.

The dialectic of similarities and differences in the Balkans can be turned to advantage towards a metaphysics of the aesthetic as a value per se, as well as for pursuing a development model that is sensitive towards the present historical and cultural juncture. This model must respect the historicity of the Weltanschauung in the geography of the Balkans, as well as the natural, cultural, and mnemonic environment, and to incorporate them creatively into future development policies.

Λέξεις-Κλειδιά:

Ανάπτυξη σε ιστορικά και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές και χώρες, παγκοσμιοποίηση και περιφερειακή πολιτιστική δυναμική, συναισθητική όραση στα Βαλκάνια, μνήμη και χώρος, αφομοιώσεις του ξένου, ρόλος των ειδικών.

Ευελιξία και δικτύωση στους κλάδους μηχανών και μεταλλικών προϊόντων στην περιοχή του Ελαιώνα.

Χ. ΛΑΜΠΡΟΥ

“Η ανάλυση των συστηματικών παραγόντων της ευέλικτης και δικτυωμένης ανάπτυξης, συγκεκριμένων ιστορικών παραδειγμάτων τοπικών συγκεντρώσεων βιομηχανίας μικρής κλίμακας, στις αναπτυσσόμενες και αναπτυσσόμενες χώρες, προσφέρει χρήσιμα συμπεράσματα για την ενδογενή ανάπτυξη αντίστοιχων τοπικών βιομηχανικών συγκεντρώσεων οπουδήποτε αλλού, όπως και στην περίπτωση της συγκέντρωσης μονάδων μικρής κλίμακας, των κλάδων μηχανών και μεταλλικών προϊόντων, στην περιοχή του Ελαιώνα Αττικής.

Στην αναπτυξιακή αυτή διαδικασία, η επιχειρηματική δράση αποτελεί το βασικό υποκείμενο της, όμως η άσκηση, εξειδικευμένης χωρικά και κλαδικά, ενεργούς βιομηχανικής πολιτικής αποτελεί προϋπόθεση για το μετασχηματισμό της τοπικής βιομηχανικής συγκέντρωσης σε ένα δυναμικό βιομηχανικό σύμπλεγμα που ανταγωνίζεται στις διεθνείς αγορές στη βάση της συλλογικής ανταγωνιστικότητας.”

Keywords:

Development in historically and environmentally sensitive areas and countries, globalization and peripheral cultural dynamics, synaesthetic vision in the Balkans, memory and space, assimilation of otherness, the role of intellectuals.

Flexibility and networking in the sectors of engineering– metallic product at the area of Eleona in Attika.

C. LAMPROU

“The analysis of the systematic factors of the flexible and interconnected development of specific historical examples provided by small – scale industrial firm agglomerations in advanced and developing countries, leads to useful conclusions over the endogenous development of similar local industrial agglomerations at any place, just like in the case of the small-scale engineering-metallic products agglomerations sectors in Eleona, in Attica.

The entrepreneurial activity constitutes in the development process substantial element but the implementation of a sectorally and spatially specialized, active industrial policy remains the basic pre-condition for the transformation of the local industrial agglomeration into a dynamic industrial cluster able to compete in the global markets on a collective efficiency basis.”

Νέες προσεγγίσεις στο σχεδιασμό και την πολιτική προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

Η. ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ

Η εργασία αυτή αναφέρεται στην πολιτική προστασίας της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ελλάδα υπό το φως των τελευταίων εξελίξεων στην Ευρώπη και το διεθνή χώρο και μέσα από μια όσο το δυνατόν σφαιρικότερη προσέγγιση του θέματος. Πιό συγκεκριμένα, επιχειρείται μια εννοιολογική αποσαφήνιση των σχετικών με την κληρονομιά όρων η οποία έχει άμεση σχέση με την σύγχρονη αντίληψη για την διαχείριση της. Στη συνέχεια εξετάζεται η κατάσταση στην ελληνική πραγματικότητα κυρίως από τη σκοπιά του χρήστη των αγαθών της κληρονομιάς και γίνεται αναφορά των κοινωνικών, οργανωτικών και τεχνικών προβλημάτων που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία της προστασίας. Ακολούθως γίνεται προσπάθεια να τεκμηριωθεί η αναγκαιότητα των δράσεων διαχείρισης της κληρονομιάς καθώς και της ένταξής της στον γενικότερο χωρικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό μέσα από διαδοχικές ολοκληρώσεις με βάση το κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο και το γεωγραφικό χώρο αναφοράς. Τέλος γίνονται προτάσεις σχετικά με την συμμετοχή των ΜΚΟ και των πολιτών στη προστασία και διαχείριση της κληρονομιάς, για το είδος και την πηγή των οικονομικών πόρων που απαιτούνται καθώς και για την ανάγκη δημιουργίας ενός επιτελικού οργάνου σε εθνικό επίπεδο που θα αποτελέσει ένα forum διαλόγου και θα συντονίσει τη δράση όλων των εμπλεκόμενων μερών.

New approaches in the field of Planning and Policy related to the Protection of Natural and Cultural Heritage”

I. BERIATOS

This paper refers to the policy for the protection of natural and cultural heritage in Greece, in the light of the recent developments in Europe as well as in the broader international community. In the beginning there is an effort to clarify the main concepts and terms related to the contemporary management of this heritage. It follows an overview of the existing situation in Greece from the point of view of users ('consumers of heritage') while a reference is made to the problems of technical, organizational and social character which affect the process of heritage protection. The paper also focus on the problem of integration of the management actions into the broader spatial /territorial planning and development according to the principle of a rather global approach of heritage which combines ecological, cultural and socio-economic dimensions. Finally there is an attempt of sketching some suggestions about how to deepen public participation, to assure new financial sources and to establish a new structure/institution at national level (coordinating body composed of representatives of various actors) acting as a dialogue forum and being responsible for the elaboration of the necessary strategy towards sustainable heritage protection and management

Η σημασία της σύνδεσης πολιτιστικού και χρονικού σχεδιασμού για τη βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων

A. ΔΕΦΝΕΡ

Το αντικείμενο της εισήγησης είναι η ανάλυση της επικαιρότητας τόσο του πολιτιστικού σχεδιασμού (cultural planning) όσο και του σχεδιασμού για το χρόνο (time planning). Ο στόχος της εισήγησης είναι η ανάδειξη της συμβολής του συνδυασμού τους στη θεωρία και τις πολιτικές της πολεοδομίας και ειδικότερα στο σχεδιασμό βιώσιμων πόλεων. Γίνεται αναφορά τόσο σε ιδιαίτερες διαστάσεις του συνδυασμού των νέων αυτών τύπων σχεδιασμού (π.χ. ο ελεύθερος χρόνος ως βασική πολεοδομική λειτουργία) όσο και σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Αν και υπάρχει έμφαση στην ελληνική πραγματικότητα γίνεται και σύγκριση με τη διεθνή εμπειρία. Ορισμένα από τα ερωτήματα στα οποία θα γίνει προσπάθεια να δοθεί απάντηση είναι:

- ποιές είναι οι δυνατότητες και οι αδυναμίες της στήριξης της αναζωογόνησης των πόλεων στον πολιτισμό;
- η έμφαση πρέπει να είναι στη λαϊκή ή την υψηλή κουλτούρα;
- η έμφαση πρέπει να είναι στο παρελθόν, το παρόν, το ή το μέλλον;
- η επέκταση των πόλεων πρέπει να γίνει στο χώρο ή το χρόνο;
- η έμφαση πρέπει να είναι στο χωρικό ή το χρονικό σχεδιασμό;

The importance of the connection between cultural and time planning in urban sustainable development

A. DEFNER

The topic of this paper is the analysis of the impact of the timeliness of both cultural and temporal planning. The purpose of the paper is the pinpointing of the contribution of their connection in the theory and policy of urban planning, and especially in the planning of sustainable cities. Reference is made to specific dimensions of the connection of these new types of planning (e.g. leisure as one of the basic functions of urban planning), as well as particular cases. Although there is an emphasis on Greek reality, comparison is also made with the international experience. There will be an attempt to reply to certain questions, e.g.

- Which are the strengths and weaknesses of the culture-led urban regeneration?
- Should the focus be on high or popular culture?
- Should the focus be on the past, the present or the future?
- Should the expansion of cities occur in space or time?
- Should the focus be on spatial or time planning?

Η μέθοδος των σεναρίων στο στρατηγικό περιβαλλοντικό σχεδιασμό

A. ΜΕΞΑ

Το Σενάριο έχει χρησιμοποιηθεί συχνά για τη διερεύνηση του μέλλοντος και την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που αυτό εμπεριέχει, στο πλαίσιο διαμόρφωσης ή αξιολόγησης της στρατηγικής μίας επιχείρησης. Έχει επίσης χρησιμοποιηθεί στο μακροπρόθεσμο σχέδιασμό της ανάπτυξης σε τοπικό και υπέρ-τοπικό επίπεδο, για την αξιολόγηση εναλλακτικών πολιτικών αλλά και για τη διαμόρφωση ενός οράματος (vision) για μία περιοχή. Το σενάριο αντιμετωπίζει το μέλλον ως ανοιχτό και υπό διαμόρφωση και το περιγράφει με τη βοήθεια εναλλακτικών καταστάσεων, σε αντίθεση με τη πρόβλεψη (forecasting) που επιδιώκει να προσδιορίσει αυτό που θα γίνει. Οι μελλοντικές εικόνες που περιγράφονται στα σενάρια δεν αντιστοιχούν σε προβλέψεις. Το σενάριο δεν ορίζεται κατά τρόπο μοναδικό, ενώ για την ανάπτυξη του είναι δυνατό να αξιοποιηθούν σημαντικά διαφοροποιημένες μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εργαλεία, που οδηγούν και σε διαφορετικούς τύπους σεναρίων.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον εμφανίζει η αξιοποίηση του Σεναρίου στο Στρατηγικό Περιβαλλοντικό Σχεδιασμό για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας αναφορικά με την εξέλιξη κρίσιμων παραγόντων και την υιοθέτηση μίας μακροχρόνιας προοπτικής, τη διαμόρφωση μίας στρατηγικής με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη, αλλά και ως εργαλείο υποστήριξης συμμετοχικών διαδικασιών, διαδικασιών διαπραγμάτευσης και μάθησης.

Στο πλαίσιο αυτό θα παρουσιαστεί η χρήση του Σεναρίου στο Πρόγραμμα για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Περιοχών (Coastal Area Management Programme/CAMP), το οποίο υλοποιείται

Scenario Method in Strategic Environmental Planning

A. MEXA

Scenario has been often used in corporate planning to explore future and anticipate uncertainty in the context of strategy formulation or assessment. Scenario has been often used in long term planning for socioeconomic development at local, regional and supra regional level, for the assessment of alternative policy options as well as for the elaboration of a vision for an area. In contrast to forecasting which aims at defining what will happen, scenario perceives future as open, to be shaped. For this it describes future with the help of alternative future states which do not correspond to forecasting. Scenario is not defined with a unique way, while for its development a significant number of substantially different methodological approaches and techniques can be used leading to different types of scenarios.

Of particular interest is the utilization of Scenarios for Strategic Environmental Planning with the aim to anticipate uncertainty, to adopt a long term perspective, to develop a strategy for sustainable development, as well as a tool to support participation, negotiation and learning among participants.

Within this context the use of Scenarios in the Coastal Area Management Program (CAMP), which is being implemented in the Mediterranean region, under the auspices of the United Nations Program for the Environment (UNEP), will be presented with the aim to highlight opportunities arising from the use of the scenario method as well as to identify weaknesses in its implementation. Finally some general guidelines for the development of scenarios are presented.

στη Μεσόγειο υπό την αιγίδα του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον. Η παρουσίαση έχει ως στόχο την ανάδειξη των δυνατοτήτων χρήσης του σεναρίου και τον εντοπισμό των αδυναμιών κατά την εφαρμογή, ενώ τέλος θα διατυπωθούν ορισμένες γενικές κατευθύνσεις για την κατασκευή των σεναρίων.

‘Πως διαμορφώνεται η ‘εικόνα της πόλης’ μέσα από την σχέση Αστικού Τουρισμού και Εμπορευματοποίησης: Ευκαιρίες ανάπτυξης προς εκμετάλλευση και κίνδυνοι προς αποφυγή.’

Θ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Στο άρθρο που ακολουθεί επιχειρείται η παρουσίαση και η ανάπτυξη ενός πολύ σημαντικού θέματος- νέου για την ελληνική τουριστική (και όχι μόνο σε αυτή τη διάσταση) πραγματικότητα. Θα εξετάσουμε το φαινόμενο του Αστικού Τουρισμού και της σχέσης του με την Εμπορευματοποίηση, με πρωταρχικό στόχο να εξηγήσουμε πως διαμορφώνεται η ‘εικόνα’ της πόλης, μέσα από τον σχεδιασμό ενός Στρατηγικού Πλάνου Μάρκετινγκ του Τύπου/ Πόλης. Στην συνέχεια γίνεται προσπάθεια μέσα από τη σχέση μεταξύ Αστικού Τουρισμού και Εμπορευματοποίησης, να απαντηθούν ορισμένα κρίσιμα ερωτήματα όπως: **α)** Αν και κατά πόσο η δραστηριότητα του Αστικού Τουρισμού λαμβάνει χαρακτήρα εμπορευματικό, **β)** αν η εμπορευματοποίηση αυτή ταυτίζεται ή όχι με την προσδοκώμενη εξυπηρέτηση και ικανοποίηση των αγορών- στόχων και **γ)** κατά πόσο η διαμόρφωση αυτής της σχέσης, συμβάλει δημιουργία της βέλτιστης δυνατής εικόνας της πόλης – και κατά συνέπεια στην γενικότερη ανάπτυξη της – ή υποκρύπτει κινδύνους που οδηγούν σταδιακά στην αλλοτρίωση της πόλης και στην παρακμή της.

How the image of the city shaped through the relation of Urban Tourism and Commercialisation: Development opportunities for exploitation and threats to be avoid. ?

TH. METAXAS

This paper examines the phenomenon of Urban Tourism and his relation with the Commercialisation, in order to explain how the image of the city shaped through Strategic Place Marketing Plan procedure. Then becomes effort through the relation between Urban Tourism and Commercialisation, to answer certain critical questions as: **a)** Does the activity of Urban Tourism receive commercialised character and in what level?, **b)** Does this commercialisation met or no with the expected service and satisfaction of the potential target markets **c)** how much does the configuration of this relation, contribute to the creation of the most optimal possible image of city? and generally on city's development? or conceal threats that lead progressively to city's alienation and city's and decline progressively.

Key words:

Urban Tourism, Commercialisation, Place/ City Marketing, City's image, Local Development, Strategic Planning

Λέξεις – κλειδιά:

Αστικός Τουρισμός, Εμπορευματοποίηση, Μάρκετινγκ του Τόπου,

'Εικόνα' της πόλης, Τοπική Ανάπτυξη, Στρατηγικός σχεδιασμός